

Економіка та управління підприємствами

УДК 338.24: 330.332

Козик Василь Васильович

*кандидат економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»*

Козык Василий Васильевич

*кандидат экономических наук, профессор,
заведующий кафедрой экономики предприятия и инвестиций
Национальный университет «Львовская политехника»*

Kozyk Vasyl

*PhD, Professor, Head of the Department of
Business Economics and Investment
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0003-4204-6026*

Жигало Оксана Юрїївна

*асистент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»*

Жигало Оксана Юрьевна

*ассистент кафедры экономики предприятия и инвестиций
Национальный университет «Львовская политехника»*

Zhyhalo Oksana

*Assistant of the Department of Business Economics and Investment
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0002-8874-3276*

Ємельянов Олександр Юрійович

*доктор економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»*

Емельянов Александр Юрьевич

*доктор экономических наук,
доцент кафедры экономики предприятия и инвестиций
Национальный университет «Львовская политехника»*

Yemelyanov Olexandr

*Doctor of Economics, Associate Professor of the Department of
Business Economics and Investment
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0002-1743-1646*

Гавриляк Анатолий Степанович

*кандидат технических наук,
доцент кафедры экономики підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»*

Гавриляк Анатолий Степанович

*кандидат технических наук,
доцент кафедры экономики предприятия и инвестиций
Национальный университет «Львовская политехника»*

Havryliak Anatolii

*PhD, Associate Professor of the Department
of Business Economics and Investment
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0003-1389-2784*

**ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЄМНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК
НЕОБХІДНА УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ НА
НЬОМУ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ НОВОВВЕДЕННЯМИ**

**ОЦЕНКА ИННОВАЦИОННОЙ ЕМКОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК
НЕОБХОДИМОЕ УСЛОВИЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ НА НЕМ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ
НОВОВВЕДЕНИЯМИ**

**ASSESSMENT OF THE INNOVATION CAPACITY OF THE
ENTERPRISE AS A NECESSARY CONDITION FOR ENSURING THE
FUNCTIONING OF THE INNOVATION MANAGEMENT
MECHANISM**

Анотація. Інноваційна діяльність підприємства та його інноваційні можливості характеризуються низкою властивостей, серед яких слід назвати інноваційну ємність суб'єкта господарювання. Метою цього дослідження є встановлення тієї ролі, яку відіграє оцінювання інноваційної ємності підприємства для забезпечення функціонування на ньому механізму управління нововведеннями. Визначено три основні складники механізму управління нововведеннями на підприємстві, а саме: сукупність інноваційних ресурсів підприємства (ресурсна складова механізму управління нововведеннями), управлінську підсистему підприємства, яка здійснює менеджмент його інноваційної діяльності (управлінська складова механізму управління нововведеннями на підприємстві) та сукупність методологічних засад (принципів, правил, критеріїв, методик тощо), на підставі яких відбувається управління інноваційною діяльністю суб'єкта господарювання (інституційна складова механізму управління нововведеннями на підприємстві). Показано, що функціонування механізму управління нововведеннями на підприємстві передбачає, серед іншого, регулювання різноманітних параметрів інноваційної діяльності суб'єкта господарювання. До таких параметрів віднесено: множину нововведень, які підприємству доцільно розробляти й впроваджувати у свою господарську діяльність; сукупність якісних прогностичних характеристик кожного з нововведень; сукупність кількісних прогностичних характеристик

кожного з нововведень; сукупність якісних та кількісних планових характеристик інноваційних ресурсів підприємства; планові (прогнозні) часові параметри процесів розроблення, впровадження та використання нововведень на підприємстві. Показано, що більшість з перелічених параметрів одночасно характеризують рівень наявної та перспективної інноваційної ємності підприємства. Встановлено, що володіння інформацією про поточну інноваційну ємність підприємства надає його власникам та менеджерам можливість визначити, які нововведення на теперішній момент часу доцільно впроваджувати, щоб забезпечити максимізацію рівня ефективності функціонування суб'єкта господарювання. Окреслено головні завдання, які постають у процесі отримання інформації про інноваційну ємність підприємства.

Ключові слова: підприємство, інноваційна ємність, механізм, управління нововведеннями, параметр, значущість.

Аннотація. *Инновационная деятельность предприятия и его инновационные возможности характеризуются рядом свойств, среди которых следует назвать инновационную емкость предприятия. Целью настоящего исследования является установление той роли, которую играет оценка инновационной емкости предприятия для обеспечения функционирования на нем механизма управления нововведениями. Определены три основные составляющие механизма управления нововведениями на предприятии, а именно: совокупность инновационных ресурсов предприятия (ресурсная составляющая механизма управления нововведениями), управленческую подсистему предприятия, которая осуществляет менеджмент его инновационной деятельности (управленческая составляющая механизма управления нововведениями на предприятии) и совокупность методологических основ (принципов, правил, критериев, методик и т.п.), на основании которых происходит управление инновационной деятельностью предприятия (институциональная*

составляющая механизма управления нововведениями на предприятии). Показано, что функционирование механизма управления нововведениями на предприятии предусматривает, среди прочего, регулирования различных параметров инновационной деятельности предприятия. К таким параметрам отнесены: множество нововведений, которые предприятию целесообразно разрабатывать и внедрять в свою хозяйственную деятельность; совокупность качественных прогнозных характеристик каждого из нововведений; совокупность количественных прогнозных характеристик каждого из нововведений; совокупность качественных и количественных плановых характеристик инновационных ресурсов предприятия; плановые (прогнозные) временные параметры процессов разработки, внедрения и использования нововведений на предприятии. Показано, что большинство из перечисленных параметров одновременно характеризует уровень имеющейся и перспективной инновационной емкости предприятия. Установлено, что владение информацией о текущей инновационной емкости предприятия предоставляет его владельцам и менеджерам возможность определить, какие новшества на текущий момент времени целесообразно внедрять, чтобы обеспечить максимизацию уровня эффективности функционирования предприятия. Определены главные задачи, которые возникают в процессе получения информации об инновационной емкости предприятия.

Ключевые слова: *предприятие, инновационная емкость, механизм, управление нововведениями, параметр, значимость.*

Summary. *The innovative activity of the enterprise and its innovative opportunities are characterized by a number of properties, among which the innovative capacity of the business entity should be mentioned. The aim of this study is to establish the role played by the assessment of the innovative capacity of the enterprise to ensure the functioning of the mechanism of innovation*

management. The three main components of the innovation management mechanism at the enterprise are identified, namely, the set of innovation resources of the enterprise (resource component of the innovation management mechanism), the management subsystem of the enterprise that manages its innovation (management component of the innovation management mechanism at the enterprise) and the set of methodological principles, rules, criteria, methods, etc.), which the management of innovation activities of the business entity (institutional component of the mechanism of innovation management in the enterprise) are based on. It is shown that the functioning of the mechanism of innovation management at the enterprise involves, among other things, the regulation of various parameters of innovation of the business entity. Such parameters include a set of innovations that the company should develop and implement in its business; a set of qualitative forecast characteristics of each innovation; a set of quantitative forecast characteristics of each innovation; a set of qualitative and quantitative planning characteristics of innovative resources of the enterprise; planned (forecast) time parameters of the processes of development, implementation and use of innovations at the enterprise. It is shown that most of these parameters simultaneously characterize the level of existing and future innovation capacity of the enterprise. It is established that the possession of information on the current innovation capacity of the enterprise gives its owners and managers the opportunity to determine which innovations should be implemented at the present time to ensure maximizing the efficiency level of the entity. The main tasks that arise in the process of obtaining information about the innovative capacity of the enterprise are outlined.

Key words: *enterprise, innovation capacity, mechanism, innovation management, parameter, significance.*

Постановка проблеми. Ефективність господарської діяльності підприємств значною мірою визначається обсягами та напрямками їх інноваційної діяльності, які, своєю чергою, залежать від того, наскільки досконалою є на підприємствах система управління цією діяльністю. Важливим складником цієї системи є механізм управління нововведеннями, які впроваджуються на підприємствах. Результативність функціонування цього механізму суттєво залежить від рівня його інформаційного забезпечення, що визначається актуальністю, повнотою та точністю відомостей, необхідних для ухвалення раціональних управлінських рішень стосовно впровадження технічних, продуктових, маркетингових та інших видів інновацій у господарську діяльність підприємств. Важливою характеристикою здатності підприємств до такого впровадження виступає їх інноваційна ємність. У зв'язку з цим, результати оцінювання цієї властивості підприємств можуть являти собою необхідну складову загального масиву інформації, потрібної для функціонування механізму управління нововведеннями, які впроваджуються на підприємствах. Для того, щоб з'ясувати цю обставину, слід встановити значущість оцінювання інноваційної ємності підприємств для забезпечення функціонування на них механізму управління нововведеннями.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання оцінювання властивостей підприємств, які характеризують їх поточну інноваційну діяльність та рівень їх інноваційних можливостей, розглянуті у значній кількості наукових праць. Значних успіхів у дослідженні цих питань досягли, зокрема, такі науковці, як О. Гончар [1], В. Гришко [2], А. Дунська [3], Л. Курило [4], Л. Лігоненко [5], Г. Ортіна [6], Г. Осовська [7], Л. Радченко [8], Т. Сльозко [4], Т. Тищенко [9], С. Удовиченко [4], Л. Федулова [10], А. Фещенко [7], В. Хачатрян [1] та ін. Зокрема, вченими з'ясовано сутність інноваційного потенціалу, інноваційної активності та

інноваційності підприємств, встановлено чинники їх формування та запропоновано показники і методи оцінювання цих характеристик суб'єктів господарювання. Також науковцями досліджено вплив впровадження нововведень, зокрема технологічних [11; 12] та продуктових [13; 14] інновацій, на різноманітні показники господарської діяльності. Проте, така властивість підприємств як їх інноваційна ємність вивчена на даний час не достатньо. Зокрема, відсутні дослідження, присвячені значущості оцінювання інноваційної ємності підприємства для забезпечення функціонування на ньому механізму управління нововведеннями. Враховуючи, що це питання є актуальним, існує потреба у його детальному розгляді.

Формулювання цілей статті. Метою статті є встановлення тієї ролі, яку відіграє оцінювання інноваційної ємності підприємства для забезпечення функціонування на ньому механізму управління нововведеннями. Досягнення поставленої мети зумовлює потребу у вирішенні таких основних завдань: визначення складників та параметрів механізму управління нововведеннями на підприємстві; встановлення важливості отримання інформації про рівень інноваційної ємності підприємств; визначення взаємозв'язку між результатами оцінювання інноваційної ємності підприємств та параметрами механізму управління нововведеннями.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення стабільного зростання фінансово-економічних результатів господарської діяльності підприємств потребує підтримання належних темпів їх економічного розвитку. Такий розвиток передбачає провадження на підприємствах різноманітних кількісних та якісних змін, які у кінцевому рахунку зумовлюватимуть зростання економічних можливостей суб'єктів господарювання. При цьому серед змін, що відбуваються у внутрішньому середовищі підприємства, важливе значення мають ті, які відзначаються певним

рівнем новизни, тобто мають інноваційний характер. Здійснення успішних інноваційних змін у внутрішньому економічному механізмі суб'єктів господарювання дає таким суб'єктам можливість покращити своє ринкове становище на засадах підвищення їхньої конкурентоспроможності. Це обумовлено тим, що інноваційні зміни на підприємстві, на відміну від неінноваційних змін, призводять до певних позитивних відмінностей у внутрішньому середовищі підприємства у зіставленні з його конкурентами. Такі відмінності можуть стосуватися різноманітних факторів внутрішнього середовища, передусім, техніки, технологій та персоналу підприємства, які позитивно впливають на рівень конкурентних переваг суб'єкта господарювання.

Проведення на підприємствах інноваційних змін потребує наявності на цих підприємствах дієвого механізму управління нововведеннями. Цей механізм повинен включати три основні складники (рис. 1), а саме – сукупність інноваційних ресурсів підприємства (ресурсна складова механізму управління нововведеннями), управлінську підсистему підприємства, яка здійснює менеджмент його інноваційної діяльності (управлінська складова механізму управління нововведеннями на підприємстві) та сукупність методологічних засад (принципів, правил, критеріїв, методик тощо), на підставі яких відбувається управління інноваційною діяльністю суб'єкта господарювання (інституційна складова механізму управління нововведеннями на підприємстві). Належне та обґрунтоване формування кожного з перелічених складників механізму управління нововведеннями на підприємстві та успішна взаємодія між ними є запорукою ефективного організування інноваційного процесу. При цьому слід враховувати той факт, що функціонування механізму управління нововведеннями на підприємстві передбачає, серед іншого, регулювання різноманітних параметрів інноваційної діяльності суб'єкта господарювання.



Рис. 1. Механізм управління нововведеннями на підприємстві

Джерело: складено авторами

До основних параметрів інноваційної діяльності підприємств, регулювання якими потрібно здійснювати у процесі управління цією діяльністю, слід віднести:

1) множину (перелік) нововведень, які підприємству доцільно розробляти (впроваджувати) у свою господарську діяльність. Ця множина, своєю чергою, включатиме низку підмножин, що можуть бути виділені, зокрема, за такими ознаками: за видами нововведень (продуктові, технічні, організаційні, маркетингові, соціальні тощо), за рівнем новизни

(радикальні й поліпшувальні), за масштабом новизни тощо. Отже, можливі різні способи одночасного поділу множини нововведень на окремі підмножини. При цьому особливе значення має поділ майбутніх (запланованих) нововведень за способом їх набуття на ті, що передбачено розробляти власними силами суб'єкта господарювання, та ті, які передбачається впроваджувати у діяльність підприємства шляхом їх залучення ззовні (зокрема, шляхом укладання ліцензійних угод на право використовувати відповідні інновації, розроблені й запатентовані сторонніми особами, у практиці діяльності певного підприємства). Стосовно нововведень, які підприємство розроблятиме власними силами, то сукупність цих нововведень теж можливо поділити на дві групи: нововведення, які підприємство зможе використовувати у своїй подальшій господарській діяльності, та нововведення, використання яких у власній господарській діяльності може не відбутися (права на такі нововведення можуть, зокрема, бути передані іншим особам на підставі укладання відповідних ліцензійних угод);

2) сукупність якісних прогностичних характеристик кожного з нововведень, які підприємству доцільно розробляти (впроваджувати у свою господарську діяльність). Для прикладу, для продуктивних нововведень такими характеристиками виступатимуть очікувані значення показників споживчих властивостей нових або покращених видів продукції, яку підприємство передбачає розробляти (впроваджувати);

3) сукупність кількісних прогностичних характеристик кожного з нововведень, які підприємству доцільно розробляти (впроваджувати у свою господарську діяльність). Зокрема, це стосується прогностичних натуральних обсягів впровадження нововведень у практику діяльності підприємства (планові річні обсяги виготовлення інноваційної продукції, кількість одиниць інноваційного устаткування, яке буде введено в експлуатацію, тощо). Стосовно нововведень, розроблених підприємством,

права на використання яких планується передати іншим особам, то до кількісних прогностичних характеристик кожного з цих нововведень можна віднести, зокрема, кількість таких осіб;

4) сукупність якісних та кількісних планових характеристик інноваційних ресурсів підприємства. Зокрема, мова йде про чисельність та професійно-кваліфікаційні характеристики працівників, зайнятих у розробці та впровадженні нововведень, площу та технічне забезпечення науково-дослідних лабораторій та інших структурних підрозділів підприємства, задіяних в інноваційній діяльності, обсяги фінансових ресурсів, використовуваних для провадження цієї діяльності, тощо;

5) планові (прогностичні) часові параметри процесів розроблення, впровадження та використання нововведень на підприємстві. Зокрема, до таких параметрів слід віднести: тривалість процесів розроблення кожного різновиду нововведень, час від моменту остаточного розроблення нововведення до моменту його впровадження у діяльність підприємства, прогнозу тривалість проміжку часу, протягом якого настає моральне старіння нововведення тощо. При цьому обґрунтування часових параметрів інноваційних процесів, що відбуваються на підприємствах, потребує належним чином організованого науково-технічного прогнозування як на рівні окремих підприємств, так і на рівні галузей економіки, у яких функціонують відповідні суб'єкти господарської діяльності.

Розроблення планів та програм інноваційної діяльності підприємства, які, серед іншого, повинні містити перелічені основні параметри цієї діяльності, а також її очікувані результати, потребує формування у розробників цих планів та програм достатньо широкого уявлення про поточний стан інноваційної діяльності на підприємстві та про його наявні й перспективні інноваційні можливості. Одним з можливим підходів до вирішення цього завдання є виділення та

оцінювання відповідних характеристик (властивостей) підприємства. Доцільно виділити п'ять таких характеристик, опис яких представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Трактування сутності головних властивостей, які характеризують інноваційну діяльність підприємств

Назви властивостей	Трактування сутності властивостей
1. Інноваційна активність підприємства	Міра проведених підприємством досліджень та розробок у звітному періоді
2. Інноваційна сприйнятливість підприємства	Міра впроваджених у діяльність підприємства нововведень (як розроблених власними силами, так і залучених зі сторони) у звітному періоді
3. Інноваційність підприємства	Міра інтенсивності інноваційних процесів на підприємстві у звітному періоді.
4. Інноваційний потенціал підприємства	Здатність підприємства до отримання максимально можливої величини фінансово-економічних показників його господарської діяльності завдяки розробленню нововведень та їх подальшому використанню (комерціалізації) на базі наявних та можливих до залучення цим підприємством інноваційних ресурсів за певних умов зовнішнього середовища, у якому перебуватиме це підприємство.
5. Інноваційна ємність підприємства	Здатність підприємства до отримання максимально можливої величини фінансово-економічних показників його господарської діяльності завдяки впровадженню у його діяльність нововведень, як розроблених власними силами, так і залучених зі сторони за певних умов зовнішнього середовища, у якому перебуватиме це підприємство

Джерело: складено авторами

Необхідність виділення інноваційної ємності підприємства як його властивості обумовлена, передусім, значущістю інновацій для успішного функціонування підприємств. При цьому особливе значення має саме впровадження нововведень у господарську діяльність підприємства, оскільки розроблені на підприємстві нововведення не завжди знаходять практичне застосування.

Володіння інформацією про поточну інноваційну ємність підприємства надає його власникам та менеджерам можливість визначити,

які нововведення на теперішній момент часу доцільно впроваджувати, щоб забезпечити максимізацію рівня ефективності функціонування суб'єкта господарювання. Очевидно, що при цьому слід брати до уваги можливі обмеження, які стримуватимуть процес впровадження нововведень на підприємстві. Зокрема, до таких обмежень можливо віднести обмеженість фінансових ресурсів та попиту на інноваційну продукцію.

Таким чином, отримання інформації про наявну інноваційну ємність підприємства потребує розв'язання таких головних завдань:

1) визначення умов та чинників, які обмежують впровадження на підприємстві нововведень. Таке визначення має прикладну цінність стосовно можливості застосування отриманих відомостей у розробці заходів щодо регулювання інноваційної ємності підприємства. Дійсно, послаблення умов та чинників, які обмежують впровадження на підприємстві нововведень, являє собою одне з головних завдань, що постають у процесі регулювання інноваційної ємності підприємства;

2) встановлення загального переліку нововведень, які загалом можливо впровадити у діяльність підприємства на теперішній момент часу (або протягом прогнозного періоду);

3) виділення у цьому переліку групи нововведень, впровадження яких забезпечує максимізацію наперед обраного різновиду фінансово-економічних результатів діяльності підприємства з урахуванням наявних фінансових та інших обмежень на обсяги такого впровадження;

4) визначення максимально можливого значення обраного різновиду фінансово-економічних результатів діяльності підприємства, яке підприємство зможе досягти завдяки повній реалізації наявної у нього інноваційної ємності;

5) оцінювання рівня реалізації наявної у підприємства інноваційної ємності як результату відношення фактичного значення

обраного різновиду фінансово-економічних результатів діяльності підприємства до максимально можливого його значення;

б) визначення переліку нововведень, які підприємству слід додатково впровадити у свою діяльність з метою забезпечення максимізації певного різновиду фінансово-економічних результатів цієї діяльності.

Таким чином, значущість інформації про інноваційну ємність підприємства з точки зору його власників та менеджерів полягає у тому, що володіння цією інформацією дає змогу ухвалити обґрунтовані рішення щодо впровадження інновацій та спрогнозувати можливе зростання фінансово-економічних результатів господарської діяльності підприємства внаслідок такого впровадження.

Окрім управлінського аспекту важливості оцінювання й регулювання інноваційної ємності підприємства, слід вказати також на економічний та соціальний аспекти. Економічний аспект полягає у тому, що реалізація інноваційної ємності дає змогу збільшити економічну ефективність функціонування підприємства. У той же час, соціальний аспект значущості інформації про інноваційну ємність господарюючого суб'єкта, що впливає з попереднього, полягає у можливості підвищення добробуту власників та найманих працівників підприємства у разі інтенсифікації його інноваційної діяльності. Отже, інформація про інноваційну ємність є значущою для будь-якого підприємства, яке прагне розвиватися.

Одержання інформації про рівень інноваційної ємності підприємств потребує здійснення процедури його оцінювання. Слід відзначити, що на теперішній час у науковій літературі не представлено належних засобів оцінювання інноваційної ємності підприємств. Тому доцільно систематизувати існуючі методи оцінювання економічного потенціалу підприємства загалом та, зокрема, його інноваційного потенціалу.

Внаслідок цього видається доцільним виділити шість таких основних методів оцінювання економічних можливостей підприємства і, зокрема, інноваційної ємності:

1) підхід, що базується на вимірюванні обсягів наявних у підприємства ресурсів та їх споживчих характеристик (ресурсно-аналітичний підхід);

2) оцінювання шляхом обґрунтування рівня використання ресурсів підприємств, зокрема, завдяки нормуванню витрат виробничих ресурсів із зіставленням результатів такого нормування з фактичними витратами цих ресурсів (нормувальний підхід);

3) оцінювання, що базується на експертних оцінках (експертно-оціночний підхід);

4) оцінювання на засадах зіставлення часткових показників діяльності досліджуваного підприємства із цими ж показниками іншого підприємства (як правило, ним обирається галузевий лідер) або середньогалузевими показниками з подальшим обчисленням узагальнюючого індикатора із застосуванням результатів експертного опитування (порівняльний підхід);

5) оптимізаційний підхід, згідно якого виконується обчислення значень параметрів, що впливають на величину економічного потенціалу організації, за яких відбувається максимізація наперед обраного результату її діяльності (зокрема, таким результатом (цільовою функцією оптимізації) може виступати ринкова вартість суб'єкта господарювання);

б) комбіновані підходи, за яких відбуваються певні поєднання описаних вище методологічних підходів до оцінювання величини економічних можливостей суб'єктів господарювання.

Найбільш обґрунтованим підходом до оцінювання економічних можливостей підприємства та, зокрема, його інноваційної ємності є оптимізаційний підхід, оскільки у процесі господарської діяльності

підприємство повинно прагнути максимізувати рівень її економічної ефективності. Цей підхід відповідає і запропонованому вище тлумаченню сутності інноваційної ємності суб'єкта господарювання.

Оцінювання інноваційної ємності підприємства, серед іншого, потребує попереднього обчислення показників, що характеризуватимуть чинники формування цієї ємності. Базуючись на виконаному дослідженні ієрархії чинників формування інноваційної ємності підприємств, пропонується чотирьохрівнева модель оцінювання цієї ємності, яка включатиме групи показників, представлені у табл. 2. При цьому показники оцінювання інноваційної ємності підприємств нижчого рівня визначають величину показників більш високого рівня представленої ієрархії індикаторів.

Таблиця 2

Ієрархія індикаторів оцінювання інноваційної ємності підприємства

Рівні ієрархії	Назви груп індикаторів	Види індикаторів
I	Базові індикатори оцінювання інноваційної ємності	Індикатори рівня компетенцій власників, менеджерів та фахівців підприємства у сфері управління його інноваційною діяльністю; індикатори рівня інформаційного забезпечення процесу управління інноваційною діяльністю
II	Часткові індикатори оцінювання інноваційної ємності	Індикатори споживчих властивостей ресурсів підприємства; індикатори споживчих властивостей інноваційної продукції підприємства; індикатори собівартості інноваційної продукції підприємства; індикатори обсягів різних видів ресурсів підприємства; індикатори попиту на інноваційну продукцію підприємства
III	Загальні індикатори оцінювання інноваційної ємності	Індикатор оптимальних обсягів інноваційної діяльності підприємства; індикатор рівня ефективності інноваційної діяльності підприємства, який відповідає її оптимальним обсягам
IV	Узагальнюючий індикатор оцінювання інноваційної ємності	Максимально можливе значення певного виду фінансово-економічних результатів діяльності підприємства за умови повної реалізації наявної у підприємства інноваційної ємності

Джерело: складено авторами

Як впливає з даних, представлених у табл. 2, показники оцінювання інноваційної ємності підприємства значною мірою співпадають з переліченими вище параметрами інноваційної діяльності суб'єкта господарювання. Оскільки такі параметри являють собою важливий елемент механізму управління нововведеннями на підприємстві, то оцінювання інноваційної ємності підприємства слід визнати необхідною умовою забезпечення функціонування на ньому механізму управління нововведеннями.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Механізм управління нововведеннями на підприємстві повинен містити три головні складника, а саме: сукупність інноваційних ресурсів підприємства (ресурсна складова механізму управління нововведеннями), управлінську підсистему підприємства, яка здійснює менеджмент його інноваційної діяльності (управлінська складова механізму управління нововведеннями на підприємстві) та сукупність методологічних засад (принципів, правил, критеріїв, методик тощо), на підставі яких відбувається управління інноваційною діяльністю суб'єкта господарювання (інституційна складова механізму управління нововведеннями на підприємстві). При цьому функціонування механізму управління нововведеннями на підприємстві передбачає, серед іншого, регулювання різноманітних параметрів інноваційної діяльності суб'єкта господарювання. До таких параметрів віднесено: множину нововведень, які підприємству доцільно розробляти (впроваджувати у свою господарську діяльність); сукупність якісних прогностичних характеристик кожного з нововведень; сукупність кількісних прогностичних характеристик кожного з нововведень; сукупність якісних та кількісних планових характеристик інноваційних ресурсів підприємства; планові (прогностичні) часові параметри процесів розроблення, впровадження та використання нововведень на підприємстві. Більшість з перелічених параметрів одночасно характеризують рівень наявної та перспективної

інноваційної ємності підприємства. Тому оцінювання інноваційної ємності підприємства слід визнати необхідною умовою забезпечення функціонування на ньому механізму управління нововведеннями. Подальші дослідження потребують, серед іншого, розроблення методів управління інноваційною ємністю підприємств.

Література

1. Гончар О. І., Хачатрян В. В. Інноваційність – сучасна умова розвитку підприємницького потенціалу // Підприємництво і торгівля. 2018. №23. С. 77-81.
2. Гришко В. А. Показники та методи оцінювання інноваційного потенціалу машинобудівних підприємств // Схід. Аналітично-інформаційний журнал. 2010. № 7(107). С. 18-21.
3. Дунська А. Р. Індикатори оцінки інноваційного потенціалу розвитку промислового підприємства в умовах світового ринку // Вісник НТУ "ХПІ". 2013. № 44 (1017). С. 48-58.
4. Курило Л. І., Удовиченко С. М., Сльозко Т. М. Інноваційність економіки з огляду рівня розвитку науки // Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. №13. С. 129-133.
5. Лігоненко Л. І. Методологія та інструментарій оцінювання інноваційності підприємства // Маркетинг і менеджмент інновацій. 2015. № 3. С. 105-117.
6. Ортіна Г. В. Модернізація та інноваційність як напрями антикризового розвитку підприємств реального сектора економіки // Економіка та держава. 2016. № 2. С. 29-32.
7. Осовська Г. В., Фещенко А. О. Управління інтелектуальною складовою інноваційного потенціалу при здійсненні технологічних інновацій на підприємствах харчової промисловості // Інноваційна економіка. 2015. № 3 (58). С. 54-60.

8. Тищенко Т. І. Оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства // Економічний вісник ДВНЗ УДХТУ. 2015. № 2 (2). С. 65-71.
9. Радченко Л. П. Інноваційність національної економіки в контексті людського розвитку // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. № 30(69). С. 1-5.
10. Федулова Л. І. Інноваційність економіки ЄС та України: напрями скорочення розриву // Економічний часопис – XXI. 2016. № 156(1-2). С. 22-25.
11. Ємельянов О. Ю., Петрушка Т. О., Крет І. З. Методичні засади оцінювання економічної ефективності впровадження ресурсозберігаючих технологій на промислових підприємствах // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2013. № 754. С. 18-25.
12. Piva M., Vivarelli M. Technological change and employment: is Europe ready for the challenge // Eurasian. Bus. Rev. 2018. Vol. 8(1). P. 13-32.
13. Політанська О. Л. Вплив технологічності інноваційної продукції машино- та приладобудування на економічну ефективність її виробництва // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 3 (69). С. 105–113.
14. Emelyanov A., Kurylo O., Vysotskij A. Structuring expenses of industrial enterprises in the evaluation process of its production and sales potential // Ekontechmod. An international quarterly journal. 2013. № 4. С. 11-17.

References

1. Ghonchar, O. I.; Khachatryan, V. V. (2018). Innovacijnistj – suchasna umova rozvytku pidpryjemnycjkogho potencialu. Pidpryjemnyctvo i torghivlja, 23, 77-81.

2. Ghryshko, V. A. (2010). Pokaznyky ta metody ocinjuvannja innovacijnogho potencialu mashynobudivnykh pidprijemstv. *Skhid. Analitychno-informacijnyj zhurnal*, 7(107), 18-21.
3. Dunsjka, A. R. (2013). Indykatory ocinky innovacijnogho potencialu rozvytku promyslovogho pidprijemstva v umovakh svitovogho rynku. *Visnyk NTU "KhPI"*, 44 (1017), 48-58.
4. Kurylo, L. I.; Udovychenko, S. M.; Sljuzko, T. M. (2016). Innovacijnistj ekonomiky z oghljadu rivnja rozvytku nauky. *Ghlobaljni ta nacionaljni problemy ekonomiky*, 13, 129-133.
5. Lighonenko, L. I. (2015). Metodologhija ta instrumentarij ocinjuvannja innovacijnosti pidprijemstva. *Marketyng i menedzhment innovacij*, 3, 105-117.
6. Ortina, Gh. V. (2016). Modernizacija ta innovacijnistj jak naprjamy antykryzovogho rozvytku pidprijemstv realjnogho sektora ekonomiky. *Ekonomika ta derzhava*, 2, 29-32.
7. Osovsjka, Gh. V.; Feshhenko, A. O. (2015). Upravlinnja intelektualjnoju skladovoju innovacijnogho potencialu pry zdijsnenni tekhnologhichnykh innovacij na pidprijemstvakh kharchovoji promyslovosti. *Innovacijna ekonomika*, 3 (58), 54-60.
8. Radchenko, L. P. (2019). Innovacijnistj nacionaljnoji ekonomiky v konteksti ljudsjkogho rozvytku. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadsjkogho. Serija: Ekonomika i upravlinnja*, 30(69), 1-5.
9. Tyshhenko, T. I. (2015). Ocinjuvannja innovacijnogho potencialu promyslovogho pidprijemstva. *Ekonomichnyj visnyk DVNZ UDKhTU*, 2 (2), 65-71.
10. Fedulova, L. I. (2016). Innovacijnistj ekonomiky JeS ta Ukrainy: naprjamy skorochennja rozryvu. *Ekonomichnyj chasopys – XXI*, 156(1-2), 22-25.
11. Yemelianov, O. Y.; Petrushka, T. O.; Kret, I. Z. (2013). *Metodychni zasady osiniuvannia ekonomichnoi efektyvnosti vprovadzhennia*

resursozberighajuchykh tekhnologhii na promyslovykh pidprijemstvakh. Visnyk Nacionalnogho universytetu «Ljvivska politekhnika». Serija «Problemy ekonomiky ta upravlinnia», 754, 18-25.

12. Piva, M.; Vivarelli, M. (2018). Technological change and employment: is Europe ready for the challenge. *Eurasian. Bus. Rev.*, 1-20.
13. Politanska, O. L. (2009). Vplyv tekhnolohichnosti innovatsiinoi produktsii mashyno- ta prykladobuduvannia na ekonomichnu efektyvnist yii vyrobnytstva // *Aktualni problemy ekonomiky*, 3 (69), 105–113.
14. Emelyanov, A.; Kurylo, O.; Vysotskij, A. (2013). Structuring expenses of industrial enterprises in the evaluation process of its production and sales potential. *Ekontechmod. An international quarterly journal*, (4), 11-17.